

การอายัดบัญชีม้าภายใต้กฎหมายสหรัฐอเมริกา: กระบวนการเชิงบูรณาการระหว่างภาครัฐและธนาคาร**

๑. บทนำ

“บัญชีม้า” (Money Mule Account) คือ บัญชีธนาคารที่บุคคลหนึ่งเปิดหรือมอบให้ผู้อื่นใช้ในการโอนหรือเคลื่อนย้ายเงินที่ได้มาโดยผิดกฎหมายให้กับกลุ่มอาชญากรรม บุคคลเจ้าของบัญชีมักถูกเรียกว่า “ม้า” (Money Mule) โดยทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการฟอกเงินหรือซ่อนที่มาของเงินผิดกฎหมาย ปัญหาบัญชีม้าเป็นภัยคุกคามสำคัญที่หน่วยงานภาครัฐของสหรัฐอเมริกาให้ความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นช่องทางที่อาชญากรใช้ฟอกเงินจากการฉ้อโกงหลากหลายรูปแบบ เช่น การหลอกลวงผู้สูงอายุ (Romance Scams, Grandparent Scams) การฉ้อโกงทางธุรกิจ (Business Email Compromise) และการค้ายาเสพติด

บทความนี้จะอธิบายถึงความหมายและบริบทของบัญชีม้าในสหรัฐอเมริกา ตลอดจนกระบวนการทางกฎหมายในการอายัด (ระงับหรือยึด) บัญชีดังกล่าวภายใต้กฎหมายที่สำคัญ ได้แก่ รัฐบาลบัญญัติความลับของธนาคาร (Bank Secrecy Act: BSA) รัฐบาลบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ค.ศ. ๒๐๒๐ (Anti-Money Laundering Act 2020) และ Title 18 ของ U.S. Code นอกจากนี้ จะกล่าวถึงบทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น เครือข่ายปราบปรามอาชญากรรมทางการเงิน (Financial Crimes Enforcement Network: FinCEN) และการรายงานกิจกรรมต้องสงสัย (Suspicious Activity Report : SAR) เพื่อสร้างความเข้าใจที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

๒. ความหมายและลักษณะของบัญชีม้าในบริบทสหรัฐฯ^๑

ในสหรัฐอเมริกา “Money Mule” คือบุคคลที่ทำการโอนหรือเคลื่อนย้ายเงินที่ได้มาโดยผิดกฎหมายในนามของหรือภายใต้คำสั่งของผู้อื่น บทบาทของ “ม้า” ในขบวนการฟอกเงินคือการช่วยเพิ่มความซับซ้อนในการติดตามเส้นทางการเงิน ทำให้เจ้าหน้าที่สืบสวนติดตามที่มาของเงินได้ยากขึ้น เงินเหล่านี้สามารถเคลื่อนย้ายผ่านช่องทางได้หลากหลาย ทั้งการโอนผ่านธนาคาร เช็คเงินสด สกุลเงินดิจิทัล บัตรเดบิตแบบเติมเงิน หรือผู้ให้บริการโอนเงิน

ลักษณะของ “ม้า” สามารถแบ่งได้หลายประเภท ตั้งแต่ผู้ที่ไม่รู้ตัวเลยว่ากำลังช่วยเหลืออาชญากร (Unwitting Mules) ซึ่งมักเป็นนักศึกษาหรือผู้ที่กำลังหางานที่ถูกหลอกผ่านประกาศงานออนไลน์ปลอมหรือการหลอกลวงเชิงโรแมนติค ไปจนถึงผู้ที่เริ่มเอะใจแต่ยังคงทำต่อเพราะเห็นแก่ประโยชน์เล็กน้อย (Witting Mules) และประเภทที่รู้เห็นเป็นใจอย่างเต็มที่ (Complicit Mules) ซึ่งรู้ว่า

*บทความนี้เป็นความเห็นทางวิชาการของผู้เขียน สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วย

**โดยนางสาวฉันทิมาพิมพ์ บรรจงจิตร ผู้อำนวยการฝ่ายค้นคว้าและเรียบเรียงกฎหมาย กองกฎหมายต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๑FinCEN Advisory, Advisory on Imposter Scams and Money Mule Schemes Related to Coronavirus Disease 2019 (COVID-19), สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๔

เงินนั้นผิดกฎหมายและมีส่วนแบ่งผลประโยชน์โดยตรง ด้วยเหตุนี้ หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายของสหรัฐฯ เช่น สำนักงานสอบสวนกลาง (Federal Bureau of Investigation: FBI) หรือ จึงเน้นย้ำว่า แม้บุคคลจะอ้างว่าไม่รู้ว่าการกระทำนั้นผิดกฎหมาย แต่การมีส่วนร่วมในการโอนเงินที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมก็ถือเป็นความผิดและมีโทษทางอาญา

๓. กฎหมายหลักที่เกี่ยวข้องกับการอายัดบัญชีม้า

การจัดการกับบัญชีม้าในสหรัฐฯ อาศัยกฎหมายหลายฉบับที่ทำงานร่วมกันทั้งในเชิงป้องกันและปราบปราม ดังนี้

๓.๑ รัฐบัญญัติความลับของธนาคาร (Bank Secrecy Act: BSA)^๒

BSA ประกาศใช้ในปี ค.ศ. ๑๙๗๐ เป็นกฎหมายหลักด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของสหรัฐฯ กฎหมายฉบับนี้ให้อำนาจกระทรวงการคลังในการกำหนดข้อบังคับให้ธนาคารต้องเก็บบันทึกและรายงานธุรกรรมที่มีความเสี่ยง เช่น การรายงานธุรกรรมเงินสดเกิน ๑๐,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐฯ และที่สำคัญที่สุดคือ *การรายงานกิจกรรมต้องสงสัย* (Suspicious Activity)

BSA ถือเป็นรากฐานของแนวคิด “รู้จักลูกค้าของคุณ” (Know Your Customer: KYC) และการตรวจจับธุรกรรมต้องสงสัย ต่อมากฎหมาย USA PATRIOT Act ปี ค.ศ. ๒๐๐๑ ได้แก้ไข BSA ให้เข้มงวดขึ้น โดยกำหนดให้ทุกธนาคารต้องจัดทำโครงการพิสูจน์ตัวตนลูกค้า (Customer Identification Program: CIP) ทั้งนี้ ภายใต้ BSA ธนาคารมีหน้าที่ต้องดำเนินการดังนี้

- จัดให้มีโปรแกรมการปฏิบัติตามกฎหมาย BSA/AML^๓ ที่มีประสิทธิภาพ
- จัดทำระบบตรวจสอบสถานะและติดตามกิจกรรมของลูกค้า
- ตรวจสอบลูกค้าเทียบกับรายชื่อบุคคลต้องห้ามของทางการสหรัฐฯ
- จัดทำโปรแกรมป้องกันการฟอกเงินที่คำนึงถึงความเสี่ยงของตนเอง
- จัดทำกระบวนการตรวจจับและรายงานกิจกรรมต้องสงสัย (Suspicious Activity Report: SAR)

การรายงานกิจกรรมที่น่าสงสัย หรือ SAR ถือเป็นหัวใจสำคัญของ BSA โดยธนาคารต้องยื่น SAR ต่อเครือข่ายปราบปรามอาชญากรรมทางการเงิน (Financial Crimes Enforcement Network: FinCEN) ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ตรวจพบข้อเท็จจริงที่น่าสงสัย (อาจขยายได้ไม่เกิน ๖๐ วันหากยังไม่สามารถระบุตัวผู้ต้องสงสัยได้) SAR จะถูกเก็บเป็นความลับตามกฎหมาย และห้ามธนาคารเปิดเผยต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมนั้นว่ามีการยื่น SAR เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้กระทำผิดไหวตัวทัน

^๒The Bank Secrecy Act, The Bank Secrecy Act | FinCEN.gov, สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๘

^๓The BSA is sometimes referred to as an “anti-money laundering” (AML) law or jointly as “BSA/AML,” and is codified at 12 U.S.C. 1829b, 12 U.S.C. 1951-1960, 31 U.S.C. 5311-5314, 5316-5336, and includes notes thereto. (The Bank Secrecy Act | FinCEN.gov), สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๘

๓.๒ รัฐบาลบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (Anti-Money Laundering Act : AMLA 2020)^๔

ในปี ค.ศ. ๒๐๒๐ สภาคองเกรสได้ปฏิรูปกฎหมายต่อต้านการฟอกเงินครั้งใหญ่ผ่าน AMLA 2020 โดยมีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างและปรับปรุงกฎระเบียบให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มาตรการสำคัญภายใต้ AMLA 2020 ได้แก่

- การจัดตั้งทะเบียนข้อมูลผู้ถือผลประโยชน์ที่แท้จริง เพื่อปิดช่องโหว่การใช้บริษัทบังหน้าฟอกเงิน

- การเพิ่มรางวัลและการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส เพื่อจูงใจให้มีการรายงานการกระทำผิด
- การสร้างหลักประกันความรับผิดชอบให้กับธนาคาร ในกรณีที่หน่วยงานรัฐร้องขอให้ธนาคารคงบัญชีต้องสงสัยไว้เพื่อการสืบสวน (Keep-open directive) ธนาคารจะได้รับความคุ้มครองไม่ให้ถูกลงโทษจากการคงบัญชีนั่นไว้ โดยคำร้องขอดังกล่าวต้องเป็นลายลักษณ์อักษรจากเจ้าหน้าที่ระดับสูง และระยะเวลาไม่เกินครั้งละ ๖ เดือน^๕ ซึ่งในระหว่างนั้น ธนาคารยังคงมีหน้าที่ยื่น SAR สำหรับธุรกรรมที่น่าสงสัยต่อไปตามปกติ มาตรการนี้ช่วยให้เจ้าหน้าที่สามารถติดตามพฤติกรรมของอาชญากรได้อย่างต่อเนื่องโดยไม่สูญเสียข้อมูลจากการที่ธนาคารรีบปิดบัญชีไปก่อน^๖

๓.๓ กฎหมายอาญาของสหรัฐฯ (Title 18, U.S. Code)

Title 18 ของประมวลกฎหมายสหรัฐฯ เป็นกฎหมายอาญาที่สามารถใช้ดำเนินคดีกับผู้มีส่วนร่วมในขบวนการบัญชีม้า มาตราที่สำคัญได้แก่ มาตรา ๑๙๕๖^๗ และ ๑๙๕๗^๘ ซึ่งเป็นความผิดฐานฟอกเงิน (Money Laundering) นอกจากนี้ ผู้ที่เป็น “ม้า” อาจถูกตั้งข้อหาอื่น ๆ ตามพฤติการณ์ได้ด้วย เช่น ฉ้อโกงผ่านระบบโทรคมนาคม (Wire Fraud) หรือฉ้อโกงธนาคาร (Bank Fraud) ตามแนวทางของ FBI ผู้ที่เป็น “ม้า” อาจถูกดำเนินคดีในฐานะผู้สมรู้ร่วมคิดในการฟอกเงิน (Money Laundering Conspiracy) ซึ่งมีโทษจำคุกและปรับเช่นเดียวกับตัวการใหญ่ นอกจากนี้ กฎหมายยังให้อำนาจรัฐในการยึดและริบทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมผ่านกระบวนการทางแพ่ง (18 U.S.C. § 981)^๙

^๔สืบค้นจาก https://www.fincen.gov/sites/default/files/shared/20210615%20AMLA%20FinCEN%20One%20Page_FINAL.pdf, สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๘

^๕Requests by Law Enforcement for Financial Institutions to Maintain Accounts, สืบค้นจาก [https://www.fincen.gov/resources/statutes-regulations/guidance/requests-law-enforcement-financial-institutions-maintain#:~:text=](https://www.fincen.gov/resources/statutes-regulations/guidance/requests-law-enforcement-financial-institutions-maintain#:~:text=,), สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๘

^๖เพ็งอ้าง

^๗โปรดดู 18 U.S. Code § 1956 - Laundering of monetary instruments, สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๘

^๘โปรดดู 18 U.S. Code § 1957 - Engaging in monetary transactions in property derived from specified unlawful activity, สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๘

^๙18 U.S. Code § 981 - Civil forfeiture, <https://www.law.com/lln/uscode/text/18/981>, สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๘

และทางอาญา (18 U.S.C. § 982)^{๑๐} กล่าวคือ รัฐบาลสามารถร้องขอต่อศาลให้ออกคำสั่งยึดเงินในบัญชีธนาคารต้องสงสัยเพื่อนำไปปรับให้ตกเป็นของรัฐหรือคืนแก่ผู้เสียหายได้

๔. กระบวนการทางกฎหมายในการอายัดบัญชีม้า

กระบวนการอายัดบัญชีม้าในสหรัฐฯ เป็นการดำเนินความร่วมมือระหว่างธนาคารและหน่วยงานรัฐ ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

๔.๑ การตรวจจับโดยธนาคาร

ธนาคารมีหน้าที่ติดตามธุรกรรมของลูกค้าตามกฎหมาย BSA หากพบพฤติกรรมที่น่าสงสัย เช่น มีเงินโอนเข้า-ออกถี่ผิดปกติ หรือบัญชีใหม่มีธุรกรรมจำนวนมากโดยไม่มีเหตุผลทางธุรกิจ ธนาคารจะทำการสอบสวนเพิ่มเติม และอาจจะจับธุรกรรมหรือบัญชีชั่วคราวตามนโยบายภายในเพื่อป้องกันความเสียหาย

๔.๒ การยื่น SAR^{๑๑}

เมื่อธนาคารเห็นว่าธุรกรรมน่าสงสัยจะต้องจัดทำ SAR ส่งให้ FinCEN ภายใน ๓๐ วัน ข้อมูล SAR จะถูกเก็บเป็นความลับอย่างเข้มงวด และห้ามธนาคารแจ้งเจ้าของบัญชีทราบ โดยข้อมูล SAR จะถูกรวบรวมไว้ที่ FinCEN ในฐานะหน่วยข่าวกรองทางการเงิน (Financial Intelligence Unit: FIU)^{๑๒} ของสหรัฐฯ และ FinCEN จะทำการวิเคราะห์ข้อมูลจาก SAR และฐานข้อมูลอื่น ๆ แล้วประสานส่งต่อข้อมูลที่เป็นประโยชน์ไปยังหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น FBI หรือหน่วยสืบสวนคดีอาชญากรรมของกรมสรรพากร (IRS-CI) เพื่อใช้ในการสืบสวนต่อไป

๔.๓ การสืบสวนและร้องขอคำสั่งศาลโดยหน่วยงานรัฐ

เมื่อได้รับข้อมูลแล้วเจ้าหน้าที่จะรวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติม หากมีหลักฐานเพียงพอที่จะเชื่อได้ว่าบัญชีนั้นเกี่ยวข้องกับความผิดทางอาญา ก็จะยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอหมายอายัดหรือยึดบัญชีดังกล่าว ศาลจะพิจารณาหลักฐานเบื้องต้นและหากเห็นว่ามีเหตุอันควรเชื่อก็จะออกหมายให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการได้ทันที

๔.๔ การดำเนินการของธนาคารตามคำสั่งศาล

เมื่อได้รับหมายศาล ธนาคารมีหน้าที่ปฏิบัติตามโดยทันที โดยจะตรึงยอดเงินในบัญชีไว้และไม่อนุญาตให้มีการทำธุรกรรมใด ๆ จนกว่าจะได้รับคำสั่งเปลี่ยนแปลงจากศาล

^{๑๐} 18 U.S. Code § 982 - Criminal forfeiture, <https://www.law.cornell.edu/uscode/text/18/982>, สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๘

^{๑๑} Bank Secrecy Act (BSA) | OCC, สืบค้นจาก <https://www.occ.treas.gov/topics/supervision-and-examination/bsa/index-bsa.html>, สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๘

^{๑๒} หน่วยข่าวกรองทางการเงิน (FIU) ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางระดับชาติสำหรับการรับและวิเคราะห์รายงานธุรกรรมที่น่าสงสัยและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเงิน ความผิดฐานก่ออาชญากรรมที่เกี่ยวข้อง และการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย นอกจากนี้ FIU ยังรับผิดชอบในการเผยแพร่ผลการวิเคราะห์ด้วย, สืบค้นจาก <https://egmontgroup.org/about/financial-intelligence-units/>, สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๘

๔.๕ ความร่วมมือในการสืบสวน

ในบางกรณี เจ้าหน้าที่อาจร้องขอให้ธนาคาร “อย่าเพิ่งปิดบัญชี” ที่น่าสงสัย เพื่อใช้ในการติดตามเครือข่ายอาชญากรรม ธนาคารสามารถให้ความร่วมมือได้ตามดุลยพินิจ และจะได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายตาม AMLA 2020 ระหว่างนี้ธนาคารยังคงต้องยื่น SAR สำหรับทุกธุรกรรมที่น่าสงสัยอย่างต่อเนื่อง^{๑๓}

๔.๖ การดำเนินคดีและลงโทษ

หลังจากบัญชีถูกอายัดและรวบรวมหลักฐานได้ครบถ้วนแล้ว อัยการจะดำเนินการฟ้องร้องผู้ที่เกี่ยวข้องในข้อหาต่าง ๆ เช่น สมคบคิดฟอกเงิน หรือฉ้อโกง หากศาลตัดสินว่ามีความผิดจริง ผู้กระทำผิดจะถูกลงโทษจำคุก ปรับ และถูกริบทรัพย์สินตามกฎหมาย

๕. บทบาทของเครือข่ายปราบปรามอาชญากรรมทางการเงิน (Financial Crimes Enforcement Network: FinCEN) และความสำคัญของกระบวนการรายงานธุรกรรมต้องสงสัย (Suspicious Activity Report : SAR)^{๑๔}

FinCEN เป็นหน่วยงานของกระทรวงการคลังสหรัฐฯ ทำหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติตามกฎหมาย BSA และเป็นหน่วยข่าวกรองทางการเงินกลาง (Financial Intelligence Unit: FIU)^{๑๕} ของประเทศ โดยมีภารกิจหลักคือการปกป้องระบบการเงินจากกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย ปราบปรามการฟอกเงินและการสนับสนุนการก่อการร้าย และส่งเสริมความมั่นคงของชาติผ่านการใช้อำนาจทางการเงินอย่างมีกลยุทธ์ และการรวบรวม วิเคราะห์ และเผยแพร่ข่าวกรองทางการเงิน^{๑๖} FinCEN ไม่ได้มีอำนาจจับกุมหรือยึดทรัพย์สินเอง แต่จะทำงานประสานกับหน่วยงานอื่น ๆ อย่างใกล้ชิดภายใต้หลักการติดตามเส้นทางเงินของอาชญากร (Follow the Money) นอกจากนี้ FinCEN ยังมีบทบาทในการออกคำแนะนำและประกาศเตือนให้กับธนาคารเพื่อเสริมศักยภาพในการตรวจจับบัญชีม้า เช่น การออกประกาศเตือนเกี่ยวกับภัยหลอกลวงในช่วงการระบาดของ COVID-19 ซึ่งได้ระบุ “สัญญาณอันตราย” (Red Flags) ที่ธนาคารควรสังเกตเพื่อตรวจจับบัญชีม้า

ส่วน SAR เป็นกลไกสำคัญที่ FinCEN ใช้ในการรวบรวมข่าวกรองการเงิน ธนาคารทุกแห่งจะต้องส่ง SAR ไปยังฐานข้อมูลกลางของ FinCEN ซึ่ง FinCEN ได้พัฒนาให้หน่วยงานรัฐหลายแห่งสามารถเข้าถึงได้ (บนหลักการ “รายงานครั้งเดียว ใช้ประโยชน์ได้หลายหน่วยงาน”) โดย FinCEN จะทำหน้าที่เสมือนศูนย์ข้อมูลกลางในการบูรณาการ SAR กับข้อมูลการเงินอื่น เช่น รายงานการเดินทาง

^{๑๓}Requests by Law Enforcement for Financial Institutions to Maintain Accounts, สืบค้นจาก <https://www.fincen.gov/resources/statutes-regulations/guidance/requests-law-enforcement-financial-institutions-maintain>, สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๘

^{๑๔}What We Do, สืบค้นจาก <https://www.fincen.gov/about-fincen/what-we-do>, สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๘

^{๑๕}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑๒

^{๑๖}FinCEN's Mission, สืบค้นจาก <https://www.fincen.gov/>, สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๘

ของเงินสดข้ามแดน รายงานธุรกรรมเงินสด และฐานข้อมูลคนทำธุรกรรมจำนวนมากผิดปกติ จากนั้นจึงคัดกรองและแจ้งหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องเมื่อพบเบาะแสความผิด

๖. ตัวอย่างการบังคับใช้กฎหมาย

สหรัฐฯ มุ่งเน้นการบังคับใช้กฎหมายต่อเครือข่ายอาชญากรและตัว “ม้า” ควบคู่ไปกับการสร้างความร่วมมือกับภาคธนาคาร เช่น โครงการ “Money Mule Initiative”^{๑๗} ของกระทรวงยุติธรรม (DOJ) ซึ่งในปี ค.ศ. ๒๐๒๔ DOJ รายงานว่าได้ดำเนินการเชิงรุกกับ “ม้า” กว่า ๓,๐๐๐ รายทั่วประเทศ^{๑๘} การดำเนินการมีตั้งแต่การส่งจดหมายเตือนไปจนถึงการดำเนินคดีอาญากับผู้ที่ตั้งใจมีส่วนร่วม

ตัวอย่างคดี

- สำนักงานอัยการสหรัฐฯ ประจำเขตตะวันตกของรัฐนอร์ทแคโรไลนาได้ตั้งข้อหาชายสองคนในข้อหาฟอกเงินกว่า ๔.๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ จากการหลอกลวงทางอีเมลทางธุรกิจและ Romance Scams ทางออนไลน์ที่มุ่งเป้าไปที่เหยื่อสูงอายุ โดยจำเลยเปิดบัญชีธนาคารเพื่อรับเงินโอนทางโทรเลขและการโอนเงินอื่น ๆ จากเหยื่อ จากนั้นจำเลยได้ถอนและโอนเงินที่ได้จากการฉ้อโกงรวมถึงการโอนเข้าบัญชีต่างประเทศ และเก็บเงินส่วนหนึ่งไว้เอง^{๑๙}

- สำนักงานอัยการสหรัฐฯ ประจำเขตตะวันออกของรัฐมิสซูรีได้ตั้งข้อหาชายสามคนในข้อหารับและโอนเงินจากเหยื่อของกลโกงหลอกลวงการสนับสนุนทางเทคโนโลยีทั่วประเทศที่มุ่งเป้าไปที่ผู้สูงอายุ ตามข้อกล่าวหาจำเลยคนหนึ่งได้ชักชวนนักศึกษาให้ทำหน้าที่เป็นคนส่งของเพื่อเก็บเงินจากเหยื่อทั่วประเทศ และเปิดบัญชีธนาคารเพื่อหลอกลวงเงินที่ได้จากการหลอกลวง จำเลยอีกสองคนถูกกล่าวหาว่าได้มอบหมายงาน คำแนะนำ และการชำระเงินให้กับคนส่งของ จำเลยได้นำเช็คเงินสดประมาณ ๗ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ฝากเข้าบัญชีธนาคารหนึ่งบัญชีระหว่างเดือนมีนาคม ๒๕๖๓ ถึงกรกฎาคม ๒๕๖๖^{๒๐}

^{๑๗}โครงการ “Money Mule Initiative” เป็นปฏิบัติการประสานงานระหว่างกระทรวงยุติธรรม สำนักงานสอบสวนกลางแห่งสหรัฐอเมริกา (FBI) สำนักงานตรวจสอบไปรษณีย์แห่งสหรัฐอเมริกา (U.S. Postal Inspection Service) และหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายของรัฐบาลกลางอีก ๖ แห่ง, ข้อมูลจาก DOJ Announces Results of Money Mule Initiative | ABA Banking Journal, <https://bankingjournal.aba.com/2020/12/doj-announces-results-of-money-mule-initiative/>, สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๘

^{๑๘}U.S. Law Enforcement Takes Action Against More Than 3,000 Money Mules in Initiative to Disrupt Transnational Fraud Schemes, สืบค้นจาก <https://www.justice.gov/archives/opa/pr/us-law-enforcement-takes-action-against-more-3000-money-mules-initiative-disrupt>, สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๘

^{๑๙}เพ็งอ้าง

^{๒๐}เพ็งอ้าง

๗. แนวปฏิบัติของธนาคาร

ทางด้านธนาคารได้มีการพัฒนาโปรแกรม BSA/AML^{๒๑} ให้เข้มข้นขึ้น มีการลงทุนในเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เพื่อช่วยตรวจจับรูปแบบของบัญชีม้า และฝึกอบรมพนักงานให้รู้จัก “สัญญาณอันตราย” ต่าง ๆ และสมาคมธนาคารอเมริกัน (American Bankers Association: ABA) ยังได้ร่วมมือกับ DOJ จัดอบรมให้ความรู้แก่ธนาคารเกี่ยวกับโครงการ Money Mule Initiative เพื่อให้ธนาคารสามารถช่วยเหลือรัฐและให้ความรู้แก่ลูกค้าของตนได้ นอกจากนี้ บทลงโทษที่รุนแรงต่อธนาคารที่บกพร่องในการป้องกันการฟอกเงินน่าจะเป็นแรงผลักดันให้ธนาคารทุกแห่งต้องให้ความสำคัญกับปัญหานี้อย่างจริงจัง เช่น

- ธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ดถูกปรับ ๑.๑ พันล้านดอลลาร์ ในปี ๒๕๖๒ เนื่องจากธนาคารละเมิดระบบป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและกฎหมายคว่ำบาตร ธนาคารถูกตัดสินว่ามีความผิดในการทำธุรกรรมมูลค่าหลายร้อยล้านดอลลาร์สหรัฐจากประเทศที่ถูกคว่ำบาตร เช่น ซีเรีย คิวบา และอิหร่าน^{๒๒}

- ธนาคาร HSBC ถูกปรับ ๑.๙ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี ๒๕๕๕ เนื่องจากละเมิด AMLA โดยเข้าไปเกี่ยวข้องกับการอำนวยความสะดวกในการฟอกเงินและการค้ายาเสพติด^{๒๓}

๘. บทสรุป

กระบวนการอายัดบัญชีม้าภายใต้กฎหมายสหรัฐอเมริกาเป็นระบบที่บูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐและธนาคารอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีกฎหมายที่ครอบคลุมเป็นพื้นฐาน ธนาคารทำหน้าที่เป็นด่านหน้าในการเฝ้าระวังและรายงานผ่านกลไก SAR ไปยัง FinCEN ซึ่งทำหน้าที่วิเคราะห์และส่งต่อข้อมูลให้หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายนำไปสู่การขออำนาจศาลเพื่อยอายัดบัญชีและดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด เห็นได้ว่าแนวทางลักษณะนี้เป็นการสร้างสมดุลระหว่างการปราบปรามอาชญากรรมอย่างมีประสิทธิภาพและการคุ้มครองสิทธิของประชาชนผ่านกระบวนการทางศาล นอกจากนี้ โครงการ Money Mule Initiative แสดงให้เห็นว่าสามารถระงับเครือข่ายบัญชีม้า คืนเงินให้ผู้เสียหาย และลงโทษผู้กระทำผิดได้จริง โดยไม่กระทบต่อเสถียรภาพของระบบการเงินโดยรวม ประสบการณ์ของสหรัฐฯ จึงเป็นกรณีศึกษาที่มีประโยชน์สำหรับประเทศอื่น ๆ ที่กำลังเผชิญกับปัญหาการฟอกเงินและบัญชีม้าในการนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของตนต่อไป

^{๒๑}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓

^{๒๒}Understanding AML Fines: An Overview of Money Laundering Penalties, สืบค้นจาก <https://www.sanctions.io/blog/aml-fines>, สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๘

^{๒๓}เพ็งอ้าง